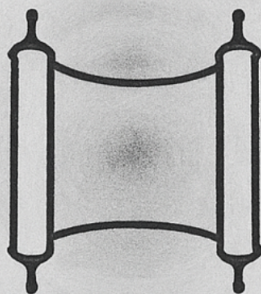

בס"ד

**Rabbi Menachem Mendel
of Horodak
Parshas Lech Lecha**

Dedicated To:

טנייה מלכה בת דינה דבורה
דפואה שלמה

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

Introduction

Rabbi Menachem Mendel of Horodok (also known as the Horodoker or Vitebsker Rebbe), one of the foremost disciples of the Maggid of Mezritch and among the early leaders of Chassidus, explores in this Maamer the spiritual path of Avraham Avinu and the nature of true deveikus (cleaving to G-d). Through the verse “וְהֶאֱמִין בֵּה” וְיִחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה”, he reveals that genuine connection to G-d transcends intellect and emotion altogether. The journey of Avraham represents the movement from comprehension to surrender, from enlightened understanding to the humility of faith, from the pleasure of giving to the purity of selfless being.

And he believed in Hashem, and He considered it to him as righteousness: For behold, it is known what Shlomo HaMelech said, “For seven times a righteous man falls and rises.”

וְהֶאֱמִין בֵּה' וַיִּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה: כִּי הִנֵּה יָדוּעַ מֵה שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ הָעָרוּם "כִּי שֶׁבַע יָפֹל צְדִיק", וְנִקָּם,

Interpretation – that the righteous person subdues all the lowly traits, that he has nothing of his own, only all for the honor of the Blessed One.

פְּרוּשׁ – שֶׁהַצְדִּיק מְכַנִּיעַ כָּל הַמַּדּוּת הַשְּׁפִלוּת, דְּלִית לָיָה מִגִּרְמִיָּה כָּלוּם, רַק הַכֹּל לְכָבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

As King David, peace be upon him, said: “To You, Hashem, is the greatness, etc.” And through this he attains divine comprehension within all the attributes.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם "לָךְ ה' הַגְּדֻלָּה וְכוּ", וְעַל־יְדֵי זֶה בָּא הַשָּׂגַת אֱלֹהוּת בְּכָל הַמַּדּוּת.

And then “A fire goes before Him” — and the sparks are elevated.

וְאֵז "אֵשׁ לִפְנֵי תַלְדָּךְ" – וְהַנִּיצוּצוֹת נִתְעַלּוּ.

And this is the meaning of “Seven times a righteous man falls,” like “he casts down,” meaning that all seven lowly attributes he breaks and humbles by bringing divine perception into the traits.

וְזֶהוּ "שֶׁבַע יָפֹל צְדִיק" כְּמוֹ "נִפִּיל", פְּרוּשׁ – שֶׁכָּל שֶׁבַע מַדּוּת הַשְּׁפִלוּת מְשַׁבֵּר וּמַשְׁפִּיל עַל־יְדֵי שֶׁמִּבִּיא הַשָּׂגַת אֱלֹהוּת בְּמַדּוּת.

And through this — “and rises,” all the sparks are elevated.

וְעַל־יְדֵי זֶה – "וְנִקָּם", נִתְעַלּוּ כָּל הַנִּיצוּצוֹת.

And so was the essence of creation: that the Blessed One created something from nothing so that the righteous should break the physicality and elevate everything to its source, as it is said in the Gemara, “The whole world was created only to accompany this one.”

וְכֵן הָיָה עֵיקַר הַבְּרִיאָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרָא יֵשׁ מֵאֵין כְּדֵי שֶׁהַצְדִּיק יִשְׁבֵּר הַגִּשְׁמִיּוֹת וַיַּעֲלֶה הַכֹּל לְשָׁרְשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּגִמְרָא כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא לְצוּת לְזֶה.

And all of it is through the Torah, which he studies with awe and love, for in all matters there must be some measure.

וְהַכֹּל הוּא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁלּוֹמֵד בִּירְאָה וְאַהֲבָה, כִּי וּבְכָל הַדְּבָרִים צָרִיךְ לִהְיוֹת אֵיזָה מִדָּה.

And when he speaks with awe and love, he elevates that trait to its source.

וּכְשֶׁמְדַבֵּר בִּירְאָה וְאַהֲבָה מַעֲלֶה הַמַּדָּה הַהִיא לְשָׁרְשָׁהּ.

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

Therefore, the beginning of creation was for the sake of Torah, which is called “the beginning of His way,” for everything is through the Torah.

לפיכך היתה תחלת הבריאה בשביל התורה שנקראת “ראשית דרכו”, כי הכל הוא על-ידי התורה.

And this is, “Hashem acquired me at the beginning of His way,” meaning the first drawing forth of the creation of worlds was for the Torah; “way” being a term of extension or drawing forth.

וזהו ה' קנני ראשית דרכו" פירוש – תחלת המשכה של בריאת העולמות היתה בשביל התורה, “דרכו” הוא לשון המשכה.

“Before His deeds of old,” meaning the essence of creation was so that all His works, which He brought into being from nothing, should be elevated back to their root — and this is, “Before His works,” that His works should ascend to the beginning, to what preceded all.

קדם מפעליו מאז, פירוש – העיקר הבריאה הנה כדי שיעלה כל מעשיו של השם יתברך שהמציא יש מאין לשרשם, וזהו “קדם מפעליו” – שיעלה מפעליו לקדם מאז.

He explained how he elevates — by bringing divine comprehension into the seven attributes.

פירש איד מעלה – על-ידי שמביא השגות אלהות בז' מדות.

And this is, “To the garden of nuts I went down to see the budding of the vine.”

“וזהו” אל גנת אגוז ירדתי לראות הפקחה הגפן.

Meaning — as it is stated in the Gemara, the letter gimel and dalet stand for “gomeil dalim” — benefactor to the poor.

פירוש – דאיתא בגמרא גימ"ל דל"ת – גומל דלים.

Its meaning is that the righteous one is called a “benefactor to the poor,” for he brings divine comprehension into the lower levels within the seven physical attributes, and through this the sparks are elevated, as mentioned above.

פירושו הצדיק נקרא “גומל דלים”, שמביא השגות אלהות במדרגות התחתונות בז' מדות הגשמיים, ועל-ידי זה נתעלו הניצוצות כנ"ל.

And this is, “To the garden of nuts,” meaning — the Master of the world is grasped within the seven physical attributes through the righteous one, who is called gimel.

וזהו “אל גנת אגוז”, פירוש – אלופו של עולם נשג בז' מדות הגשמיים על-ידי הצדיק הנקרא גימ"ל.

And this is the word “egōz” — meaning: Alef (the Master of the world) gomeil (benefactor) zayin (seven attributes).

וזהו אגוז – אלופו של עולם גומל ז' מדות.

And all of this is through the elevation of the sparks.

והכל הוא על-ידי שהניצוצות יתעלו.

And this is, “To see the budding of the vine,” in order that speech, which is Malchus called “vine,” should be elevated (as stated in the Zohar in the passage “and in the vine three branches”).

וזהו “הפקחה הגפן” כדי שיתעלה הדבור שהוא מלכות שנקראת “גפן” (כמו שנאמר בזהר במאמר (“”ובגפן שלשה שריגים”).

And this is, “And He considered it to him as righteousness,” for the righteous one is a benefactor — meaning he is called the vav, which has nothing of its own.

וזהו “ויחשבה לו צדקה”, כי הצדיק הוא גומל – פירוש שנקרא ו"ו דלית ליה מגרמיה כלום.

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

He subdues all the attributes to the Holy One, blessed be He, and is only a vav — a line of extension — through which divine comprehension enters the attributes.

שְׁמִכְנִיעַ כָּל הַמַּדּוֹת לַה' יִתְבָּרַךְ, וְאִינוּ רַק וָו הַמְשִׁכָּה
שֶׁעַל־יָדָהּ בָּאָה הַשְׂגַּת אֱלֹהוּת בַּמַּדּוֹת.

And the Shechinah does not descend below the yud; thus, there is a revelation of wisdom, which is yud, within the lower levels.

וְאִין הַשְׁכִּינָה יורֶדֶת לַמַּטָּה מִיּוֹד, נִמְצָא יֵשׁ הַתְגַּלּוּת
הַחֻקִּמָּה שֶׁהִיא יוֹ"ד בַּמַּדְרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת.

Therefore, the righteous one is called gimel — for he is vav-yud.

לְפִיכָךְ נִקְרָא הַצַּדִּיק גִּמֶּל שֶׁהוּא וָו יוֹ"ד.

And when he benefits the poor, he brings the yud, which is wisdom, into the levels that are in poverty.

וְכַשֶּׁהוּא גּוֹמֵל דָּלִים מְבִיא הַיּוֹד חֻקִּמָּה לַמַּדְרָגוֹת
שֶׁהֵם בְּדִלּוֹת.

And from the dalet comes the hei — that the yud, which is wisdom, enters into it.

וְנִעֲשֶׂה מִן הַדָּלִית הִ"א שֶׁהַיּוֹד שֶׁהִיָּה שֶׁהִיא חֻקִּמָּה
בָּאָה לְתוֹכָהּ.

And this is, "And he believed in Hashem," for "the righteous lives by his faith."

"וְזֶהוּ" וְהָאֱמִין בֵּה', כִּי "צַדִּיק בְּאֵמוּנָתוֹ יֵחִיָּה.

Meaning that through the righteous man's belief that "there is no place devoid of Him," he brings divine comprehension into the world.

פִּירוּשׁ, בְּמָה שֶׁהַצַּדִּיק מֵאֲמִין דְּלִית אֶתֶר פָּנוּי מִיָּנִיָּה,
עַל־יָדֵי כֹן מְבִיא הַשְׂגוֹת אֱלֹהוּת בְּעוֹלָם.

And this is, "by his faith he lives," like "he gives life" — and this is, "And he believed in Hashem."

וְזֶהוּ "בְּאֵמוּנָתוֹ יֵחִיָּה", כְּמוֹ "יֵחִיָּה" שֶׁמִּסְתִּיָּה, וְזֶהוּ
"וְהָאֱמִין בֵּה'".

And through this, "He considered it to him as righteousness," for at first it was "side" — meaning the sparks, called the "righteous one," the righteous of the world, a portion above, which was in poverty.

וְעַל־יָדֵי זֶה "וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה", שֶׁמִּתְחַלֶּה הִיָּה
צַד", פִּירוּשׁ – הַנִּיצוּצוֹת שֶׁנִּקְרָאִים צַדִּיק, צַדִּיקוֹ
שֶׁל עוֹלָם, חֵלֶק עֲלִיוֹן מִמַּעַלָּה הִיָּה בְּדִלּוֹת.

And when the righteous brings the revelation of wisdom into the world, the hei — that is, the yud enters into her — and then all the sparks are elevated to their source.

וְכַשֶּׁהַצַּדִּיק מְבִיא הַתְגַּלּוּת חֻקִּמָּה בְּעוֹלָם נִעֲשִׂית הִ"א
שֶׁהַיּוֹד בָּאָה לְתוֹכָהּ, וְאָז נִתְעַלּוּ כָּל הַנִּיצוּצוֹת
לְשִׁרְשׁוֹן.

And then the yud becomes kuf, for at first, when it was in dalet, the yud was small — ten.

וְאָז נִעֲשֶׂה מִן הַיּוֹד קוּ"ף, כִּי בַתְּחִלָּה כְּשֶׁהִיָּה בְּדָלִית
הִיָּה הַיּוֹד מִ"ק – עֲשָׂרָה.

And when the sparks are elevated, there comes a great delight, and the yud becomes a great number — one hundred.

וְכַשֶּׁנִּתְעַלּוּ הַנִּיצוּצוֹת בָּא לְתַעֲנוּג גָּדוֹל, וְנִעֲשֶׂה
מִהַיּוֹד מִסְפָּר גָּדוֹל – מֵאָה.

And this is the meaning of "tzad kah" — that what was at first "tzad" becomes "tzad kah."

וְזֶהוּ "צַד ק"ה", מֵה שֶׁהִיָּה בַתְּחִלָּה "צַד" נִעֲשֶׂה "צַד
ק"ה".

And being so, when the righteous elevates the sparks, he comes thereby to a great comprehension and also to great delight.

וּבְהִיּוֹת כֹּן, כְּשֶׁהַצַּדִּיק מַעֲלֶה הַנִּיצוּצוֹת בָּא עַל־יָדֵיָּהּ
לְהַשְׁגָּה גָּדוֹלָה וְגַם תַּעֲנוּג גָּדוֹל.

And the sparks are to the righteous as a sukkah, from which he receives delight.

וְהַנִּיצוּצוֹת הֵם לַצַּדִּיק לְסִכָּה שֶׁמִּמֶּכָּל תַּעֲנוּג מֵזָה.

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

And this is, "Blessed be Avram to the Most High G-d, Possessor of heaven and earth."

"וזהו" ברוך אברהם לאל עליון קונה שמים וארץ.

For it is stated in the Gemara: until Avraham came, the Holy One, blessed be He, was not called "Adon," for he brought divine comprehension into the worldliness — and this is the attribute of "Adonai."

דאיתא בגמרא, עד שבא אברהם וקרא להקדוש ברוך הוא "אדון", שהוא הנה מביא השגות אלהות "בעולם בארציות, וזהו מדת "אדוני".

As it is written, "Master of all the earth," which is the attribute of Malchus — and this is, "Possessor of heaven and earth."

כמו שנאמר "אדון כל הארץ", שהיא מדת מלכות, "וזהו" קונה שמים וארץ.

Meaning, within the earthly plane His mastery becomes recognized.

פירוש – בארציות נכר אדוניותו.

"And blessed be the Most High G-d Who has delivered your enemies into your hand," meaning that by bringing divine comprehension into worldliness he broke the kelipos.

וברוך אל עליון אשר מגן צרי, פירוש – על-ידי שהיה מביא השגה בארציות היה משבר הקליפות.

And this is, "Blessed," an expression of drawing down — "the Most High G-d," that divinity becomes grasped in the earthly, and then the kelipos and adversaries are shattered, as it is said, "A fire goes before Him and burns up His enemies round about," and they are elevated.

וזהו "וברוך" לשון המשכה, "אל עליון" שנשגה אלהות בארציות, ואז נשברו הקליפות והצרים, כמו שנאמר "אש לפני תלך ותלהט סביב צריו", ונתעלו.

When one comes to the mikveh, he should intend that the mikveh corresponds to the Name of 151, that is, the Name Ehyeh (אֶהְיֶה) when spelled in its milui of hei's, thus: אל"ף ה"ה יו"ד, which has the numerical value of 151, the same as mikveh (מִקְוֶה).

כשבא אל המקנה יכון שהמקנה הוא שם קנ"א דהיננו אהיה במלוי ה"ה יו"ד אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה גימטריא קנ"א כמנן מקנה.

And the main intention should be that the lower mikveh in which we immerse is itself that same Name of 151 through the chain of descent.

ועקר יכון שהמקנה התחתונה שאנו טובלים בו הוא בעצמו שם קנ"א על-ידי השתלשלות.

He should immerse once and intend the Name of 151 as above, while he is beneath the water.

ויטבל פעם אחת ויכון שם קנ"א כנ"ל בשעה שהוא מתחת המים.

Afterwards, he should intend the Name Agla (אג"ל), which is the Name of severities that comes from the initial letters of the verse "אתה גבור לעולם אדני," and immerse a second time, intending this Name.

ואחר-כך יכון שם אג"ל שהוא שם הגבורות היוצא מר"ת הפסוק "אתה גבור לעולם אדני", ויטבל פעם בית ויכון השם הנ"ל.

Then he should intend the Name Elad (אל"ד) and immerse a third time, intending that Name.

ואחר-כך יכון שם אל"ד ויטבל פעם ג' ויכון השם הנ"ל.

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

Afterwards, he should immerse a fourth time; when his head is under the water, he should combine the two Names Ehyeh and Elad thus: ה' אלף א ה ל יוד ד ה ה, and he should intend that the matter for which he is praying is contained within this Name.

ואחר-כך יטבל פעם ד', בשעה שיהיה ראשו תחת המים, ישלב שני שמות אלה ואל"ד כזה אלף א ה ה ל יוד ד ה ה, ויכוון את הדבר שמתפללים עליו שהוא בתוך השם הזה.

It is then sweetened and elevated through it, as stated above.

הוא נמתק ונעלה אותו כנזכר לעיל.

And he should immerse a fifth time, and combine the simple Name Ehyeh with the simple Name Elad thus: ה' אלף א ה ל יוד ד ה, intending thereby to elevate the matter for which he prays to a higher level of Binah.

ויטבל פעם ה' וישלב את השם אלה פשוט עם השם אל"ד פשוט כזה א ה ל יוד ד ה, ויכוון להעלות הדבר שמתפלל אליו למדרגה עליונה של הבינה.

Then everything becomes complete kindness and mercy.

ואז נעשה הכל חסד ורחמים גמורים.

Thus we have found the holy words of the aforementioned Rabbi Mahara, of blessed memory.

על כן מצאנו דברי קדושו של הרב מהר"א הנ"ל.

Our sages of blessed memory said: "From where do we know that circumcision is in that place? As it is said, 'Circumcise for yourselves every male,' — the place which is masculine, etc."

אמרו רבותינו זכרונם לברכה, מילה באותו מקום מניין? שנאמר "המול לכם כל זכר" מקום שהוא זכר וכו'.

The matter is in the manner of the verse "And he believed in Hashem, and He considered it to him as righteousness."

הענין הוא על-דרך הפסוק "והאמין בה' ויחשבה לו צדקה".

And it is as our sages said: "A person should always arrange the praise of the Omnipresent and afterwards pray."

והוא על-דרך אמרו רבותינו זכרונם לברכה "לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואחר-כך יתפלל".

For the Shechinah is what is called "prayer," which is the true cleaving to the Supernal Will through faith without any reason.

פי השכינה היא הנקראת תפלה, שהיא הדבקות האמתית ברוצן העליון על-ידי האמונה בלי שום טעם.

And the subtlety of the matter will be explained further in what follows, in the verse, "All the rivers go to the sea, yet the sea is not full; to the place where the rivers go, there they return to go."

ודקות הענין יתבאר בהמשך הדברים כמאמר "כל הנחלים הלכים אל הים והים אינו מלא אל-מקום שנהנחלים הלכים שם הם שבים ללכת".

For the Shechinah has nothing of her own except that which flows to her through the attributes, which are the praises of the Omnipresent, as is known.

והוא כי השכינה לית לה מגרמה כלום, כי אם הנמשך אליה דרך המדות שהם שבחו של מקום ביודע.

Therefore, when a person wishes to cleave to Him, blessed be He, it is not possible except through prayer, which is the Shechinah, which is fear — "Through this shall he come into the Sanctuary."

לכן כשהאדם חפץ לדבקה בו יתברך, אי-אפשר כי אם על-ידי תפלה שהיא השכינה, שהיא היראה, ""בזאת יבא אל הקדש".

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

But since she has nothing of her own, it is necessary first to arrange the praises of the Omnipresent, as stated above, in order to awaken her.

אבל מדלית לה מגרמה כלום, צריך תחלה לסדר
שבחו של מקום כנ"ל כדי לעוררה.

And the Shechinah says, "See with what I was created before You."

"והשכינה אומרת "חזי במאי בראתני לקדמך

And when one reaches the state of cleaving, he will understand this through his faith, for he has not yet attained any taste or scent of comprehension — but a mere glimmer, the faintest edge.

ובשמגיע אל הדבקות, יבין את זאת באמונתו, כי
עדיו לא השיג לא טעם ולא ריח בהשגה שמץ מנהו
ואפס קצהו.

And he has not entered it at all, and his honor is only his faith — to cleave to Him, blessed be He, through faith after all the contemplation and intellect he has attained.

ולא נכנס בה כלל, וכבודו היא אמונתו לבד,
להתדבק בו יתברך על ידי האמונה אחר כל העיונים
והשכלים שהשיג.

For all his attainments cannot reach Him, blessed be He, for He is infinite, blessed be He.

שכל השגותיו אינם יכולים בו יתברך, שהרי הוא
אינסוף ברוך הוא.

But all of his attainments are only the action of strengthening faith — and the fortitude of faith increases and illuminates the arrangement of His praise more.

אבל כל השגותיו אינם רק פעולת התחזקות
האמונה, וחזק האמונה מגדיל מנהיר ומזהיר סדור
שבחו יתברך יותר.

For behold, she has nothing of her own — and the greater the arrangement of praise for the Omnipresent in that which is wondrous beyond comprehension, the more it brings one to cleaving and deeper prayer.

שהרי לית לה מגרמה כלום, וגדלת סדור שבחו של
מקום במפלא ממנו יותר מביאו אל הדבקות ותפלה
ותירה.

"And the earth stands forever" — this is faith, without any comprehension of Him, blessed be He.

והארץ לעולם עמדת" — שהיא אמונה בלי שום
השגה בו יתברך.

"And he believed in Hashem," as mentioned above, and so it is forever — and this is, "A person should always arrange the praise of the Omnipresent."

והאמין בה" כנ"ל, וכן הוא לעולם, וזהו "לעולם"
"יסדר אדם שבחו של מקום

And this is, "All the rivers go to the sea, etc., to the place where the rivers go, there they return to go," as mentioned above.

וזהו "כל הנחלים הלכים אל הים וכו' את מקום
שהנחלים הלכים שם הם שבים ללכת" כנ"ל

And behold, it is stated in the Midrash that the difference between Noah and Avraham is explained by a parable:

והנה איתא במדרש החלוק שביין נח לאברהם הוא
על-פי משל

Noah is compared to the king's beloved who sits in darkness, and the king comes and illuminates for him.

נח דומה לאהבה של מלך שיושב באפלה והמלך בא
ומאיר לו

But Avraham is compared to the beloved who comes to illuminate for the king.

ואברהם דומה לאהבה שבא להאיר למלך

And the king said to him, "Before you illuminate in the darkness, go and illuminate in the place of light," as the Midrash uses this refined expression.

ואמר המלך "עד שאתה מאיר באפלה, תלך ותאיר
במקום אור", ע"ש הלשון צחה

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

And this is the meaning of what was said to him, "Lech lecha."

"וזהו שאמר לו "לך לך".

The idea is that Noach was righteous in his faith, without any intellectual comprehension, and was perfect in his deeds — and the Holy One, blessed be He, illuminated for him.

והענין הוא כי נח הנה צדיק בלא מונתו בלי שום השגה עיונית, והנה תמים במעשיו, והשם יתברך האיר לו

But Avraham, at the age of three years, recognized his Creator through contemplation and meditation.

אבל אברהם בן שלוש שנים הכיר את בוראו על-פי עיון והתבוננות

And he continued growing in knowledge, understanding, and intellect, and after all this, he was perfect in his deeds — which is faith alone.

והנה הולך וגדל בדעת בינה והשכל, ואחר כל זה הנה תמים במעשיו — שהיא האמונה לבדה

As it is said, "Walk before Me," meaning above the attributes, and afterwards "and be perfect."

כמאמר "התהלך לפני", שהוא למעלה מן המדות, והנה תמים אחר-כך

For comprehension of Him, blessed be He, is infinite, and the true connection and cleaving to Him, blessed be He, is only through this faith alone.

כי ההשגה בו יתברך היא אינסוף, וההתקשרות והדבקות האמתית בו יתברך היא על-ידי אמונה זו לבדה

In the manner of a parable — the connection of all the worlds to each other is also through faith.

על-דרך משל, התקשרות כל העולמות זה בזה הם גם-כן על-ידי אמונה

Even in the lowly world, for example, a person has pleasure when his young son recognizes that he is his father, even before the child knows any intellect — yet he has delight.

ואפילו בעולם השפל, דוגמה — אדם יש לו נחת רוח כשבנו הקטן מכיר שהוא אביו בטרם שידע הנער שום שכל, אף-על-פי-כן יש לו נחת

And similarly was the creation of all the worlds — as it is said, "In the beginning, G-d created," for the sake of Israel, who are called "the beginning."

וכן עדי-זה היתה בריאת כל העולמות כלם, כמאמר "בראשית ברא", בשביל ישראל שנקראו ראשית

That they should know to glorify their Creator, to call before Him, "Our Father, our King."

"שידעו לפאר ליוצרים, יקראו לפניו "אבינו מלכנו

And this is, "All His delights, blessed be He," as in the saying, "More than the calf wishes to suck, the cow wishes to nurse."

וזהו כל שעשו עיו יתברך, כמאמר "יותר ממה ששהעגל רוצה לינוק פרה רוצה להניק

And this is the connection between each world and the next — that every higher one than its fellow desires to bestow to the one beneath it.

וזהו ההתקשרות שבין כל עולם לעולם, שכל הגדול מחבירו רוצה להשפיע לשמתתיו

And in his bestowal he receives more delight than the lower one receives in his receiving.

ובהשפעתו מקבל תענוג יותר מן המתתו בקבלתו

But the parable is not at all comparable to the subject, for all these were created in such an order and nature of creation — that connection exists among them.

אבל אין המשל דומה למשל כלל, שהרי כל אלה נבראו באופן וסדר זה, וטבע הבריאה היא התקשרות זו.

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

But He, blessed be He, is the Cause of all causes, Infinite, blessed be He — the Creator of everything.

מה שאין פן הוא יתברך, עילת כל העלות, אין-סוף. ברוך הוא, הבורא את הכל.

And even this nature of creation cannot apply to Him at all, nor any delight or connection as described above.

וגם טבע הבריאה הנזכר אין שיה בו שום תענוג ונהתקשרות הנזכר כלל.

For He created nature and sustains it at every moment, for if His will for its existence were not renewed each moment, it would be as if it never existed, and thus it is nullified.

שהרי הוא ברא הטבע ומקיים אותה בכל רגע, כי בלתי חפץ קיימה בכל רגע ברצונו יתברך — כאלו לא היתה, וממילא בטלה.

Therefore, what is the connection from Him, blessed be He, to bestow? It is only a simple desire and will.

אם-כן מה-היא ההתקשרות מאתו יתברך להשפיע? זה אינו כי אם חפץ ורצון פשוט.

As it is said, "When it arose in His will," meaning that in His will He first created, and in His will He sustains and bestows continually, and delights.

כמאמר "כשעלה ברצונו יתברך", המזכר, ברצונו ברא תחלה, וברצונו מקיים ומשפיע תמיד, ומתענג.

But no comprehension can grasp this connection at all.

אבל אין שום השגה יכולה להתקשרות זאת כלל.

And behold, the Rambam of blessed memory wrote a reason for the commandment of circumcision — to weaken the power of lust.

והנה הרמב"ם זכרונו לברכה כתב טעם למצות מילה — להתיש כח התאווה.

And the truth is that his holy mouth uttered words of truth standing at the height of the world, even though he did not intend them so.

והאמת כי הוא זכרונו לברכה הוציא מפיו הקדוש דברים אמתיים העומדים ברומו של עולם אף-על-פי שלא כוון בהם.

And just as the intention and reason in cutting the foreskin of the circumcision is so, the same applies to the vineyard's orlah and the commandments of the first fruits.

וכמו שהכונה והטעם בחתוך ערלת המילה, כן הוא בקרם ערלה תחלה ומצות בכורים.

And the matter is as in the saying, "Like the first-ripe fruit before the summer," etc., for the beginning and the first is something beloved.

והענין כמאמר "בכנור בטרם קוץ" וכו', כי הראשית והתחלה הוא דבר חביב.

And the belovedness is only because it is the beginning alone, for so is the way of every beginning — to be beloved and very dear.

והחביבות הוא רק מפני היותו ראשית לבד, שכן דרך לכל ראשית להיותו חביב ואהוב מאד.

This is the delight and connection between each world and the one above it: from the beginning to that which follows it, and from it to that which follows after it — it is called "beginning," and so it continues forever.

שהוא התענוג וההתקשרות שבין עולם לעולם, מן הראשית אל של אחריו וממנו אל של אחריו, נקרא הוא ראשית, וכן לעולם.

But the essence of the service and connection to Him, blessed be He, to attain true cleaving — is that after all attainments, the connection is not comprehension of Him.

אבל עיקר העבודה וההתקשרות בו יתברך, להשיג הדבקות האמתית — שאחר כל השגות, אין ההתקשרות השגה בו יתברך.

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

For He, blessed be He, is beyond all creations, and beyond all belovedness and love, and beyond the nature of connection mentioned above — for He is the Creator of all.

שְׁהָרִי הוּא יִתְבָּרַךְ חוּץ מִכָּל הַנִּבְרָאִים, וְחוּץ מִכָּל הַחֲבִיבוּת וְהָאֲהָבוּת, וְחוּץ מִטַּבַּע הַהִתְקַשְּׁרוֹת הַנִּזְכָּר לְעֵיל, שְׁהָרִי הוּא הַבוֹרֵא אֶת הַכָּל.

But cleaving to Him is through faith alone, without any taste, love, affection, or desire.

אֲבָל הַדְּבָקוּת בּוֹ הִיא בְּאִמּוּנָה לְבַד, בְּלִי שׁוּם טַעַם, אֲהָבָה, חֶבֶד, וְתַאֲוָה.

And this is what is meant by “to weaken the power of lust.”

"וְזֶהוּ שְׂאֵמֶר" לְהַתִּישׁ כֹּחַ הַמִּתְאָוָה.

For the commandment of circumcision, with which we are sealed on the organ that gives birth and brings forth souls — which is the aspect of cleaving — must be to weaken the power of lust, that it be only through faith.

כִּי מִצְוַת מִילָה שְׂאֵנוּ חֲתוּמִים בָּהּ בְּאֶבֶר הַמּוֹלִיד וּמוֹצִיא נַשְׁמוֹת — שֶׁהוּא הַדְּבָקוּת — צָרִיכָה לְהִיּוֹת לְהַתִּישׁ כֹּחַ הַמִּתְאָוָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי הָאִמּוּנָה לְבַד.

And in the commandment of circumcision, by which the power of lust is weakened, we are sealed with truth and faith in Him, blessed be He, to cleave to Him without any perceptible comprehension.

וּבְמִצְוַת מִילָה שֶׁהַתִּישׁ כֹּחַ הַמִּתְאָוָה, חֲתוּמֵי אֱמֶת וְאִמּוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְדָבָקָה בּוֹ בְּלִי שׁוּם הַשְׁגַּת טוֹעֵם.

Unlike the way all the worlds are connected — cause to effect — by the natural delight of influence, as mentioned above.

כְּדֶרֶךְ הַהִתְקַשְּׁרוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת מַעֲלָה לְעוֹלָם מִתַּחַת טַבַּע תַּעֲנוּג הַהִשְׁפָּעָה כִּנ"ל.

For the Infinite One, blessed be He, is the Master of nature, and the nature of delight mentioned above does not apply to Him.

שְׁהָרִי אֵין־סוֹף הוּא יִתְבָּרַךְ אֲדוֹן הַטַּבַּע, וְלֹא שִׁיךְ בּוֹ טַבַּע תַּעֲנוּג הַנִּזְכָּר לְעֵיל.

But the cleaving and connection of His influence, blessed be He, from Himself, is only through faith in His simple will to bestow — without any reason.

אֲבָל הַדְּבָקוּת וְהַהִתְקַשְּׁרוֹת הַשְּׁפָעָתוֹ יִתְבָּרַךְ מֵאֵתוֹ אֵינוֹ כִּי אִם הָאִמּוּנָה בְּרָצוֹנוֹ הַפְּשוּט לְהַשְׁפִּיעַ בְּלִי שׁוּם טַעַם.

And this is the difference between Him, blessed be He, and all created beings that bestow — for all who bestow receive in their bestowal delight from being bestowers, as is the nature of creation.

וְזֶהוּ הַחֲלוּק שֶׁבֵּינוּ יִתְבָּרַךְ לְכָל הַנִּבְרָאִים הַמְּשִׁפִּיעִים, שְׁהָרִי כָּל הַמְּשִׁפִּיעִים מִקְבָּלִים בְּהַשְּׁפָעָתָם הַתַּעֲנוּג הַיּוֹתֵם מְשִׁפִּיעִים, כְּטַבַּע הַבְּרִיאָה.

But He, blessed be He, the Master of nature, does not receive at all — only bestows.

מֵה שְׂאִין כֵּן הוּא יִתְבָּרַךְ, אֲדוֹן הַטַּבַּע, אֵינוֹ מִקְבָּל כָּלֵל, רַק מְשִׁפִּיעַ.

And this is what they said: “Circumcise for yourselves every male” — from the place which is male, that is, only a bestower and does not receive at all.

וְזֶהוּ שְׂאֵמֶר "הַמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר" — מִמָּקוֹם שֶׁהוּא זָכָר, רַק מְשִׁפִּיעַ וְאֵינוֹ מִקְבָּל כָּלֵל.

In weakening the power of lust and the pleasure of influence altogether, without any reason at all, thereby he connects to the supernal wisdom, which is the yud.

בְּהַתַּעֲשֵׂשׁ כֹּחַ הַמִּתְאָוָה וְתַעֲנוּג הַהִשְׁפָּעָה כָּלֵל, בְּלִי שׁוּם טַעַם כָּלֵל, וּבִזְוָה הוּא מִתְקַשֵּׁר בְּחִכְמָה עֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא יו"ד.

As it is said, “Wisdom shall be found from nothing,” meaning that it is from nothingness and nullity, without any reason.

וּכְמֵאמֶר "וְהִחֲכְמָה מֵאֵין תִּמְצָא", שֶׁהִיא מֵאֵין וְאִפְסָם בְּלִי שׁוּם טַעַם.

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

And the circumcision of males such as this is the seal of truth and faith.

ומילת זכרים כזה הם חותמו אמת ואמונה

And this is what is said, "And he believed in Hashem, and He considered it to him as righteousness," that all the faith he attained after all the contemplation and intellect, he did not regard as any comprehension — only as the lowest level, which is faith, righteousness.

ונהו שאמר "והאמין בה" ויחשבה לו צדקה, שכל האמונה שהשיג אחר כל העיונים והשכלים לא חשב לשום השגה, כי אם למדרגה התחתונה שהיא אמונה, צדקה.

For all the attainments are nothing in comparison to Him, blessed be He.

שהרי כל השגות בליים כנגדו יתברך.

And what he attained afterwards is what he said, "And I am dust and ashes."

"ומה שהשיג אחר כך הוא שאמר "ואנכי עפר ואפר

That is, the connection to supernal wisdom, which is humility — as nothing and naught — as it is said, "And wisdom shall be found from nothing."

שהוא התקשרות בחכמה עליונה שהיא השכלות "כאפס ואין, כמאמר "והחכמה מאין תמצא

And such great faith, attained after all intellect and contemplation and comprehension of cleaving — that he should believe in truth and faith because of his own lowliness, being in his own eyes dust and ashes.

והשגת אמונה גדולה כזו, שאחר כל השכלים והעיונים והשגות הדבקות, יאמין באמת ואמונה מחמת שפלות עצמו, להיותו בעיניו עפר ואפר

Surely, all his attainments have in them neither taste nor scent nor any cleaving at all; and by his faith he lives, to cleave to Him, blessed be He.

בדאי כל השגותיו אין בהן לא טעם ולא ריח ולא שום דבקות כלל, ובאמונתו יהיה לדבקה בו יתברך

This faith is what is called "faith (emunah), my sister, the daughter of my father she is, but not the daughter of my mother."

אמונה זו היא הנקראת "אמנה אחותי בת אבי היא, "אך לא בת אמי

For this faith is not transmitted except from Him, blessed be He, Himself, without any intermediary worlds which receive delight from their influence.

כי אמונה זו אינה נשפעת כי אם מאתו יתברך בעצמו, בלי שום עולמות אמצעיים שמקבלים תענוג בהשפעתם

As in the saying, "More than the calf wishes to suck," as mentioned above.

כמאמר "יותר ממה שהעגל רוצה" כנ"ל

And the one who understands will understand. Therefore, in this faith is the cleaving to Him, blessed be He.

והמבין יבין, ולכן באמונה זו הוא הדבקות בו יתברך

Therefore, the levels are mentioned in the Torah in this order: first, the verse "And He considered it to him as righteousness"; afterwards, "And I am dust and ashes"; and afterwards, the verse "And she is truly my sister, the daughter of my father," etc.

ולכן מוזכרים בתורה המדרגות כסדר: תחלה פסוק "ויחשבה לו צדקה", ואחר-כך "אנכי עפר ואפר", ואחר-כך פסוק "וגם אמנה אחותי בת אבי היא" ע"ש

Menachem Mendel of Horodak

Pri Ha'Eretz

Parshas Lech Lecha

[NOTE Summary]

Faith (*emunah*) is not a stage before intellect but the culmination of all spiritual attainment. When Avraham attained the loftiest understanding of the Divine, he recognized that comprehension itself separates the knower from the Infinite. The more one grasps, the more one perceives G-d's utter unknowability. Thus, true deveikus begins where intellect ends — in the simplicity of faith.

Rabbi Menachem Mendel teaches that while all created beings find joy in bestowing influence — for this is the natural pleasure embedded in creation — G-d, the **Master of nature**, transcends this structure. He bestows purely out of His will, without desire or reason, without receiving any pleasure from the act of giving. This is symbolized by **bris milah**, circumcision: the covenant engraved in the very source of desire, transforming passion into faith. By weakening the physical and spiritual “pleasure of influence,” the Jew binds himself to the **supernal wisdom (חכמה)** — the letter *yud*, the source of existence emerging from *ayin* (nothingness).

Avraham's spiritual progression reflects three ascending stages of this inner transformation:

1. “וַיִּתְּשָׁבֶה לוֹ צִדְקָה” – he understood that faith itself is righteousness, greater than any intellectual or emotional attainment.
2. “אֲנֹכִי עֹפֵר וְאֶפֶר” – he reached the state of utter humility and self-nullification, recognizing his nothingness before the Infinite.
3. “גַּם אֶמְנָה אֲחֹתִי בֵּת אָבִי הִיא” – he achieved the purest *emunah*, a faith unmediated by the worlds or intellect, drawn directly from the Essence of G-d Himself.

In this way, the Horodoker Rebbe explains, the **seal of faith and truth** that G-d engraved upon Israel through *milah* is the eternal covenant of simple attachment. Just as G-d bestows without self-interest, the *tzaddik* serves without reason or reward. And the highest wisdom — “וְהַחֲכָמָה מֵאֵין תִּמְצָא” — is found precisely in this *ayin*, in faith that has transcended every trace of understanding.

Practical Takeaway

When a person prays, learns, or does a *mitzvah*, the goal is not to “feel” spiritual but to be faithful — to do so from a place beyond intellect and beyond emotional gratification. The truest *deveikus* is not the joy of understanding but the calm humility of believing. Each time we silence the need to grasp and instead act from quiet trust, we mirror Avraham's inner journey: to find the Infinite not through comprehension, but through surrender.

Chassidic Story

When Rabbi Menachem Mendel of Horodok and his Chassidim first arrived in Eretz Yisrael, they faced hunger, disease, and constant hardship. Yet he forbade anyone to complain. Once, a visitor found the Rebbe standing at

Menachem Mendel of Horodak
Pri Ha'Eretz
Parshas Lech Lecha

his window in Tzfas, whispering the words of Tehillim, his face radiant with joy. “Rebbe,” the man said, “you have nothing — no food, no comfort, no strength. From where this joy?”

The Horodoker answered softly, “Here in this land, one can finally serve Hashem without taste or reason — only in faith. And that faith itself feeds the soul.”

END NOTE]